

■ PĚSTITELSTVÍ

Mrazy způsobily ovocnářům škody za desítky milionů

Mrazy z počátku týdne způsobily ovocnářům podle prvních odhadů škody za desítky milionů korun. Mráz, který místy byl i minus čtyři stupně Celsia, nejvíce poškodil hrušně a třešně. Na některých místech mrazy poškodily také jabloně, které jsou hlavním ovocným druhem v ČR. Přesnější poškození sadů mrazy by mělo být známo během několika týdnů. Řekl to předseda Ovocnářské unie ČR Martin Ludvík.

■ AUTO-MOTO

Provozní zisk Ferrari překonal odhady

Italský výrobce luxusních sportovních automobilů Ferrari v prvním čtvrtletí překonal odhady analytiků. Jeho upravený provozní zisk (EBITDA) stoupl o 14 procent na 311 milionů eur (osm miliard korun). Analytici v anketě agentury Reuters v průměru odhadovali zisk jen 284 milionů eur. Firma podle svého sdělení těžila především z dobrého odbytu modelu Portofino.

■ SOLÁRNÍ ELEKTRÁRNY

Stát uspěl v kauze elektrárny Moldava

Stát uspěl s nárokem na náhradu škody přes 97 milionů korun v kauze solární elektrárny v Moldavě na Teplicku. Tamní elektrárna patří k těm, které byly narychlo uvedeny do provozu před koncem roku 2010, kdy výrazně klesla dotovaná výkupní cena elektřiny vyráběné ze slunce. Ve věci čelí obžalobě dva představitelé firmy Talwin, Krajský soud v Brně jim letos zatím nepravomocně uložil po sedmi letech vězení.

■ AUTOBAZARY

Dovoz ojetin do dubna klesl o 1,2 procenta

Dovoz ojetých osobních aut do dubna klesl o 1,2 procenta na 57 298 vozů. Jejich průměrné stáří je 10,2 roku, přičemž podíl vozidel starších deseti let se stále pohybuje kolem 51 procent. Vyplývá to z aktuálních údajů Svazu dovozců aut. Nejčastěji dováženou značkou ojetin je domácí Škoda s 11 908 importovanými vozy, následuje VW s 11 447 auty a Ford, který si dovezlo 5330 motoristů. Na dalších místech jsou prémiové značky BMW a Audi.

Český ajťák uspěl u Buffetta. Chrání mu počítače

Jan Ůsela
jan.usela@economia.cz

Program na správu hesel, který vytvořil, už běží na více než 100 milionech počítačů po celém světě. Teď se navíc českému „ajťákoví“ Jiřímu Formáčkovi podařilo získat prestižního klienta. Zdokonalenou verzi softwaru od jeho firmy GreyCorbel si koupila jedna ze společností skupiny Berkshire Hathaway známého amerického finančníka, miliardáře Warrena Buffetta.

„Přesné jméno klienta bohužel nemohu zmínit. Firma naše řešení poptala s tím, že si ho sama vyzkouší a pak objednávkou případně rozšíří do celého portfolia Buffettových společností,“ uvádí Formáček.

Právě na firemní klienty se jeho společnost zaměřuje. Ledabyla hesla nepoužívají jen řadoví uživatelé, ale také řada velkých korporací. „Mnohdy svým pracovníkům přidělují přihlašovací údaje podle předem daného schématu. Útočníci, kteří vzorec tvorby hesla odhalí, pak mohou do firemních systémů snáze proniknout a podniku ukrást cenná data,“ říká programátor, jenž začal tento problém řešit při své práci pro českou pobočku Microsoftu.

První verze programu na spravování hesel vznikla před devíti lety na žádost tuzemského operátora O2. Formáčekův software pro každého uživatele v podnikové síti

vytvoří silné unikátní heslo. Ajťák, který program ovládá, má pak právo jednotlivým pracovníkům určovat, jakým údajům se s heslem mohou dostat a jak dlouho budou přihlašovací údaje platit. Pokud se hesla do klíčových programů mění třeba každé dva dny, snižuje to riziko zneužití ze strany propuštěných zaměstnanců. Právě z těch se mnohdy stávají útočníci, kteří se svým bývalým zaměstnavatelem mstí.

Formáčekův systém záhy zaujal i jeho kolegy na centrále v americkém Redmontu. Microsoft tak začal jeho program v roce 2015 nabízet všem svým firemním klientům. Díky tomu se program jménem LAPS rychle rozšířil do zbytku světa. Programátor se nakonec rozhodl americký IT gigant po letech opustit. V rozvoji původního správce hesel, na nějž má autorská práva, ale pokračuje dál. Od roku 2016 ho spolu s kolegyní Lenkou Drozdovou rozvíjí ve vlastním podniku.

„Program, který nyní vyvíjíme v GreyCorbelu, umí mnohem víc funkcí než ten původní. Hesla třeba ukládá šifrovaně, což snižuje možnost jejich zneužití. Uživatel heslo znát nemusí, systém mu ho vytvoří sám a sám ho za něj také zadá při přihlašování. Nemůže se tak stát, aby heslo někdo zneužil,“ vysvětluje Formáček.

Jeho firma programem jménem AdmPwd.E cílí především na firemní IT oddělení. Podle Formáčka prá-

Práci s hesly podceňujeme Nejen soukromí uživatelé, ale i korporace a jejich IT pracovníci často podceňují sílu hesel. Jiří Formáček a Lenka Drozdová založili firmu GreyCorbel a dělají správu hesel pro podniky.

Foto: HN – Lukáš Bíba

ci s hesly překvapivě podceňují také ajťáci. Ti přitom dohlížejí na hladký chod firemních systémů, a jsou tak velkým lákadlem pro útoky hackerů. „Vymyslí si třeba heslo typu Jaro2019. Když ho pak za tři měsíce musí změnit, tak ho typicky nahradí kódem Leto2019, což mohou útočníci snadno prokouknout,“ zmiňuje šéf GreyCorbel. „V případě, kdy sami heslo neznáte, jste ale mnohem méně zranitelní,“ dodává.

Původního správce hesel vzniklého v Microsoftu americká firma nabízí zdarma. Produkt GreyCorbelu je oproti tomu placený. Jedna licence určená pro jeden počítač vyjde na jednotky dolarů ročně. GreyCorbel svého správce hesel dodává už desítkám podnikových klientů.

„Menší z nich poptávají licence pro stovky počítačů. Největší zákazník má ale více než 30 tisíc počítačů. Jde o amerického dodavatele jednoho z nadnárodních fastfoodových řetězců,“ upřesňuje Formáček. Dodává, že jeho podnik pracuje pro korporace z rozličných byznysových oborů, klienty jsou rovněž některá česká ministerstva.

GreyCorbel loni utržil přes 13 milionů korun a meziročně vyrostl o třetinu. Formáček ale doufá, že v budoucnu bude růst až dvojnásobně. „Dosáhnout bychom toho mohli díky tomu, že náš program je oproti těm konkurenčním jednodušší na ovládání a vedle toho je mnohem levnější,“ uvádí.

TRABLE S HESLY

Úniků dat neustále přibývá. Za velkou řadou z nich je nedbalost lidí při vytváření hesel.

Miliardy uniklých účtů

Specializovaný web Have I Been pwned nyní eviduje přes 7,8 miliardy zneužitých osobních účtů. Jen letos v lednu se hackeři dostali k více než 21 milionům hesel.

Častou chybou lidí je, že vytvářejí lehkou uhodnutelná hesla jako password („heslo“) nebo 123456. Spousta lidí navíc využívá jediné heslo pro přístup ke všem internetovým službám, které používají. Když tak hacker prolomí přístupové údaje u jedné služby, může získat o uživateli data i ze všech dalších webů.

Hesla často neměňte

Bezpečnostní experti běžným uživatelům doporučují, aby hesla měnili jen zhruba jednou ročně. Preferují se kódy o více než 14 znacích. „Abyste si heslo dobře zapamatovali, doporučuji volit spíše zvláštní frázi než složitý kód. Třeba heslo ModraVeverka je dostatečně unikátní, takže nehrozí, že by na něj někdo rychle přišel,“ radí Jiří Formáček.

VŠE o...

zdrojích veřejného rozpočtu

Jaroslav Daňhel

Fakulta financí a účetnictví VŠE

Od počátku roku se zhoršuje stav našich veřejných financí. Nutí to i populistické politiky k realističtější fiskální politice. Je zřejmé, že zpomalující se hospodářský růst již nadále neutáhne neúměrný růst rozpočtových výdajů. Sliby typu zvyšování penzí a dalších dávek a poskytování podobných dávků voličům bude stále složitější realizovat.

Dilema současné doby je zřejmé a netýká se jen naší ekonomiky. Na jedné straně názorové škály stojí klasik liberální ekonomie Milton Friedman, jenž tvrdí, že v moderním světě „neexistuje nic jako oběd zdarma“. Na straně druhé oceňovaný levicový ekonom Thomas Piketty upozorňuje na alarmující „obecný přesun celého světa směrem k příjmové nerovnosti“.

My ke všemu máme dosti trpkou čtyřicetiletou zkušenost se systémem, jehož hlavním krédem bylo dosažení stavu, aby všichni měli stejně málo. O to složitější by byl návrat k robustnímu přerozdělovacímu daňovému mechanismu, který propaguje Piketty a o jakém v současnosti vedou někteří politici u nás vážnou diskusi. Účel takového kroku je zřejmý: získat další finanční zdroje na pokračování populistické fiskální politiky.

V diskusi padají návrhy na získání dodatečných zdrojů veřejných rozpočtů zavedením sektorové daně pro banky. Je pravda, že v mnoha zemích byla tato daň zavedena proto, že banky v krizi zachránily fiskalizací jejich ztrát. Nebo je v těchto zemích stav národního bankovníctví dlouhodobě nestabilní, a tudíž vyžaduje tvorbu zdrojů na eventuální selhání. Ani jedno takové odůvodnění neobstojí v případě českého bankovního sektoru. Zavedení sektorové daně by pro bankéře představovalo pouze přerozdělovací proces, který by vytvořil dodatečné zdroje na pokrytí růstu rozpočtových výdajů.

Obdobně motivované je zřejmě ministerstvem financí ohlášené zavedení změny metody tvorby a daňové uznatelnosti technických rezerv komerčních pojišťoven. Tyto pojištění-technické rezervy jsou vytvářeny pro výkyvy ve škodním průběhu jednotlivých druhů pojištění a jsou obsahem kalkulace ceny za pojišťovací službu, a tedy i obsahem platby pojistného ze strany pojištěných klientů. Změna metody by znamenala odčerpání zdrojů z pojišťoven, které byly vytvořeny pro zcela jiný a zcela adresně a konkrétně stanovený účel: krýt náhodné výkyvy ve škodním průběhu. Jinými slovy tyto rezervy představují účetně cizí zdroje patřící klientům a zvyšující odolnost pojišťoven proti důsledkům náhodných katastrofálních realizací.

Podle MF by tato úprava znamenala příjem pro veřejné rozpočty v ročním objemu zhruba čtyři miliard korun, které byly jako výkyvová přírůžka součástí tarifu pojištění a zaplacený podle platné smlouvy pojištěnými. Pro takový krok půjde stěžejně nalézt jiné než čistě účelové fiskální odůvodnění.

